ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **FAU s. r. o.,** IČO 496 10 431, se sídlem Pekařská 79a, 747 05 Opava, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 7, 140 96 Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2017, č. j. 30421/2017-900000-304.5, o kasační stížnosti stěžovatele: **KONREO, v.o.s.,** IČO 047 06 498, insolvenční správce žalobce, se sídlem Jana Nečase 1343/29, 616 00 Brno, zastoupen JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem Českobratrská 2, 702 00 Ostrava, proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 9. 2017, č. j. 22 Af 79/2017 – 28,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 9. 2017, č. j. 22 Af 79/2017 – 28, **se** ve výroku I. a II. **ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Usnesením Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), ze dne 22. 9. 2017, č. j. 22 Af 79/2017 – 28 (dále jen „napadené usnesení“), bylo ve výroku I. dle § 141a zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“), zastaveno řízení o žalobě společnosti FAU s. r. o., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2017, č. j. 30421/2017-9000000-304.5 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Krajský soud dále ve výroku II. napadeného usnesení rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, ve výroku III. rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč společnosti FAU s. r. o., a ve výroku IV. krajský soud jmenovanou

společnost pro účely vrácení soudního poplatku vyzval ke sdělení čísla účtu a kódu banky, příp. dalších bankovních dispozic. Krajský soud konstatoval, že usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 12. 2016, č. j. KSOS 39 INS 23265/2016 - A53, byl na majetek společnosti FAU s. r. o., prohlášen konkurz a byl ustanoven insolvenční správce. Účinky prohlášení konkurzu nastaly dnem 14. 12. 2016. Krajský soud dovodil, že předmětem řízení v nyní projednávané věci je pohledávka žalovaného vůči společnosti FAU s. r. o., z titulu pokuty za použití zajištění daně na úhradu spotřební daně. Taková pohledávka musí být v insolvenčním řízení uplatněna přihláškou, což se také stalo přihláškou evidovanou v insolvenčním řízení pod kódem P18 (přihlašovaná pohledávka č. 2). Žaloba podaná proti napadenému rozhodnutí dne 17. 7. 2017 tedy byla podána v rozporu se zákazem zahájení takového řízení ve smyslu § 140c insolvenčního zákona, který dopadá rovněž na řízení vedená správními soudy podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Kasační stížnost

[2] Usnesení krajského soudu napadl stěžovatel (společnost KONREO, v. o. s.) ve výrocích I. a II. včas podanou kasační stížností, v níž uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost usnesení o zastavení řízení. Stěžovatel má za to, že zákaz zahájení nových soudních řízení po prohlášení konkurzu dle § 140c insolvenčního zákona se uplatní pouze na řízení, ve kterých dlužník (daňový subjekt FAU s. r. o.) vystupuje jako žalovaný a současně za podmínky, že se jedná o pohledávku nebo právo týkající se majetkové podstaty, které mají být uplatněny přihláškou do insolvenčního řízení. Uvedený zákaz tak podle stěžovatele nedopadá na soudní řízení zahájená žalobou v nyní projednávané věci, kterou *„daňový subjekt FAU s. r. o., resp. osoba s dispozičními oprávněními k majetku daňového subjektu FAU s. r. o. – insolvenční správce KONREO, v. o. s.“* jako žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného, přičemž se nejedná o žalobu podávanou pro pohledávku týkající se majetkové podstaty, která má být uplatněna přihláškou do insolvenčního řízení. Stěžovatel uvedl, že *„FAU s. r. o., jako insolvenční dlužník správní žalobou neuplatňuje ani pohledávku za majetkovou podstatou, ani pohledávku za dlužníkem v insolvenčním řízení jako sebou samým, ale naopak brání tomu, aby bylo z jeho majetkové podstaty plněno třetímu subjektu bez zákonného právního důvodu“*. Dále stěžovatel zdůraznil, že pokud by bylo jakémukoli subjektu výkladem § 140c insolvenčního zákona upřeno právo brojit soudní cestou proti pravomocnému správnímu rozhodnutí pouze proto, že tento subjekt je v konkurzu (v projednávané věci FAU s. r. o.), došlo by k odepření spravedlnosti, jakož i k popření smyslu a účelu s. ř. s. V této souvislosti má stěžovatel za to, že by správní rozhodnutí rovněž v těchto případech mělo být přezkoumáváno ve správním soudnictví a nikoli v rámci incidenčních sporů. Na závěr stěžovatel shrnul, že § 140c insolvenčního zákona se neuplatní na jiná soudní řízení, ve kterých daňový subjekt (resp. osoba s dispozičními oprávněními k majetku daňového subjektu – insolvenční správce) vystupuje jako žalobce a uvedené ustanovení se neuplatní ani na soudní řízení upravená v s. ř. s., v nichž jsou přezkoumávána pravomocná správní rozhodnutí o povinnostech insolvenčních dlužníků, které vznikly na základě veřejného práva.

[3] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, resp. řízení přerušil do doby rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 4 As 149/2017.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[6] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[7] V dané věci je nesporné, že usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 12. 2016, č. j. KSOS 39 INS 23265/2016 - A53, byl zjištěn úpadek dlužníka FAU s. r. o., na jeho majetek byl prohlášen konkurz a insolvenčním správcem byla ustanovena společnost KONREO, v. o. s. (stěžovatel). Účinky prohlášení konkursu nastaly dnem 14. 12. 2016. Žaloba proti napadenému rozhodnutí byla podána ke krajskému soudu dne 17. 7. 2017.

[8] V žalobě byla jako žalobce označena společnost FAU s. r. o., zastoupena JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, který žalobu podepsal. K žalobě byla připojena plná moc včetně ratihabice, kterou zmocnitel společnost FAU s. r. o., „[z]*astoupena insolvenčním správcem, společností KONREO, v. o. s.,* [...] *zastoupena ohlášeným společníkem JUDr. Lukášem Zrůstem, BA (Hons), LL.M., MBA,*" zmocňuje advokáta JUDr. Alfréda Šrámka ke všem právním úkonům ve věci správy spotřebních daní vůči zmocniteli, jakož i řízení navazujících a souvisejících, včetně řízení ve správním soudnictví. V plné moci je dále uvedeno, že zmocnitel výslovně schvaluje veškerá právní jednání, jež byla ze strany zmocněnce v zastoupení zmocnitele učiněna v době od 14. 12. 2016, kdy byl zmocniteli usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 12. 2016, č. j. KSOS 39 INS 23265/2016 - A53, ustanoven insolvenční správce, ke dni udělení zmocnění. Plnou moc podepsal za zmocnitele JUDr. Lukáš Zrůst, BA (Hons), LL.M., MBA (ze záznamu v obchodním rejstříku zdejší soud ověřil, že jde o společníka v dané době oprávněného samostatně jednat za společnost KONREO, v. o. s.). Krajský soud v napadeném rozsudku jako žalobce označil společnost FAU s. r. o., zastoupenou advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem. V kasační stížnosti je poté jako stěžovatel (žalobce) označena společnost KONREO, v. o. s., jako insolvenční správce společnosti FAU s. r. o., zastoupená advokátem JUDr. Šrámkem.

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejprve je nutné postavit na jisto otázku, kdo je vlastně v nyní posuzované věci žalobcem. Sporná je v této souvislosti zejména otázka,

zda žalobu podala společnost KONREO, v. o. s., jako insolvenční správce společnosti FAU s. r. o., která je v kasační stížnosti označena jako žalobce (stěžovatel), anebo ji podala sama společnost FAU s. r. o., s níž jako se žalobcem jednal krajský soud. Bez zodpovězení této sporné otázky totiž nelze přistoupit ani k posouzení uplatněných kasačních námitek, které se odvíjejí právě od postavení žalobce, aniž by ovšem dosud bylo zřejmé, kdo jím vlastně je.

[10] Nejvyšší správní soud k této otázce konstatuje, že ačkoli je jako žalobce v žalobě označena společnost FAU s. r. o., zastoupená advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem, z dalších okolností vyplývají skutečnosti, které spíše nasvědčují tomu, že žalobce byl v žalobě pouze nesprávně označen. Žalobu za žalobce podepsal JUDr. Alfréd Šrámek a jeho prostřednictvím byla žaloba podána soudu. JUDr. Alfréd Šrámek byl k zastupování v dané věci zmocněn plnou mocí ze dne 10. 1. 2017, která byla přiložena k žalobě. Uvedená plná moc ovšem dle názoru Nejvyššího správního soudu může vzbuzovat pochybnosti, pokud jde o osobu zmocnitele. Podle plné moci je zmocnitelem: *„FAU s. r. o., zastoupena insolvenčním správcem, společností KONREO, v. o. s., zastoupena ohlášeným společníkem JUDr. Lukášem Zrůstem, BA (Hons), LL.M., MBA.“* Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že insolvenční správce má jako zvláštní procesní subjekt vůči úpadci samostatné postavení a nelze jej bez dalšího považovat za zástupce úpadce, proto uvedená formulace v plné moci může nasvědčovat spíše závěru, že zmocnitelem je společnost FAU s. r. o. Na druhé straně v dalším ujednání v plné moci zmocnitel dodatečně schvaluje právní jednání, která byla zmocněncem JUDr. Alfrédem Šrámkem učiněna v zastoupení zmocnitele od okamžiku ustanovení insolvenčního správce, tj. ode dne 14. 12. 2016. Takové dodatečné schválení by však měl logicky učinit insolvenční správce, tedy společnost KONREO, v. o. s., na kterou okamžikem prohlášení konkurzu přešla dispoziční oprávnění k majetkové podstatě dlužníka, nikoliv sám dlužník – společnost FAU s. r. o. Z uvedeného je zřejmé, že plná moc obsahuje logický rozpor mezi označením zmocnitele a tím, kdo reálně mohl dodatečně uznat jednání zmocněnce učiněné v zastoupení dlužníka FAU s. r. o., po prohlášení konkurzu. V neposlední řadě je potřebné poukázat na rovněž na další rozpor v plné moci, a to, že plnou moc za zmocnitele podepsal nikoliv dlužník FAU s. r. o., ale JUDr. Lukáš Zrůst, BA (Hons), LL.M., MBA, společník KONREO, v. o. s., insolvenčního správce FAU s. r. o.

[11] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že v projednávané věci jsou pochybnosti o osobě žalobce, neboť dosud není zřejmé, v zastoupení koho vlastně podal advokát JUDr. Alfréd Šrámek dne 17. 7. 2017 předmětnou žalobu, zda v zastoupení úpadce, jak dovodil krajský soud, anebo insolvenčního správce.

[12] V řízení před krajským soudem byl proto v prvé řadě na místě postup podle § 37 odst. 5 s. ř. s.; bylo povinností krajského soudu nejprve prostřednictvím právního zástupce žalobce cestou výzvy k odstranění vad podání tyto nesrovnalosti odstranit, a nikoli ihned přistoupit k zastavení řízení.

[13] Nejvyšší správní soud v této souvislosti také upozorňuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, dle které platí, že označí-li insolvenční správce jako žalobce úpadce, i když je z žaloby patrno, že ji podal z titulu své správcovské funkce, jde o vadu podání (vadu v označení účastníka řízení), k jejímuž odstranění je třeba správce vyzvat postupem

podle § 43 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (srovnej usnesení NS ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1566/96, publ. v Soudní judikatura, číslo sešitu: 5/97, označení: SJ 44/97).

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v dané věci nebyly naplněny podmínky pro zastavení řízení, neboť nebylo bez pochybností možno dovodit, kdo je v projednávané věci vlastně žalobcem.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu ve výrocích I. a II. podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vyjádřeným výše.

[16] Po případném odstranění shora uvedené vady žaloby krajský soud nepřehlédne, že usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 4 As 149/2017 – 32, byla rozšířenému senátu zdejšího soudu postoupena věc, v níž jádro sporu představuje otázka, jak vyložit ustanovení insolvenčního zákona, která podle výkladu zastávaného dosavadní judikaturou přikazují soudu zastavit řízení o správní žalobě, jestliže ji žalobce podal až po vydání usnesení o prohlášení úpadku (resp. hrozícího úpadku). V dalším řízení tedy zváží krajský soud rovněž případný význam zodpovězení uvedené otázky rozšířeným senátem také pro nyní projednávanou věc

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2018

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu